

ZWIĄZEK DYSLEKSJI Z WADAMI WIDZENIA.

TERESA MAZUR

WSTĘP

Widzenie to proces zachodzący w mózgu dzięki pracy skomplikowanego układu wzrokowego.

Tylko prawidłowy rozwój tego układu pozwala nam w pełni korzystać z życia, rozwijać się edukacyjnie, emocjonalnie i społecznie.

Wczesna diagnostyka zaburzeń narządu wzroku jest bardzo ważnym elementem w procesie edukacji.

Na prawidłowy rozwój narządu wzroku mają wpływ czynniki genetyczne, środowiskowe i psychofizyczne.

ROZWÓJ WIDZENIA U DZIECI

Rozwój narządu wzroku rozpoczyna się w bardzo wczesnym stadium życia płodowego – koniec 3 tygodnia i trwa przez wiele lat jeszcze po narodzinach.

Podstawowym warunkiem do prawidłowego widzenia jest dobrze zbudowany i funkcjonujący układ wzrokowy, a do jego pracy odpowiednie światło, bodźce wzrokowe oraz obiekty obserwacji.

Do procesu widzenia potrzebne są odpowiednie funkcje wzrokowe, które rozwijają się na różnych etapach życia.

Gałka oczna rozwija się przez cały okres życia płodowego dziecka.

Po narodzinach większa część budowy oka jest dobrze rozwinięta.

Na okres postprenatalny przypada zwiększanie się wielkości gałek ocznych, dojrzewanie tkanek oraz zwiększanie w nich ilości barwnika.

Następuje rozwój funkcji wzrokowych potrzebnych do dalszego prawidłowego funkcjonowania człowieka.

W wyniku tych zmian rozwojowych różnych części budowy gałki ocznej zmienia się także refakcja oka.

Rozwija się siatkówka, której plamka w momencie narodzin jest jeszcze niedojrzała.

ROZWÓJ WIDZENIA W PIERWSZYCH LATACH ŻYCIA DZIECKA

Reakcje źrenic na światło występują w pierwszym dniu życia,

noworodek zaczyna odwracać głowę w kierunku światła, odruchowo zamykać powieki przy jego intensywności lub szeroko otwierać oczy w

Na tym etapie fiksacja jest jednooczna.

Z początkiem drugiego miesiąca życia noworodek potrafi śledzić duże przedmioty położone blisko jego twarzy, ruchy te są nieprecyzyjne i brakuje im płynności.

Rozwijają się także ostrość wzroku.

Istotną rolę odgrywają doznawane wrażenia wzrokowe dzięki którym rozwijają się korowe ośrodki wzrokowe.

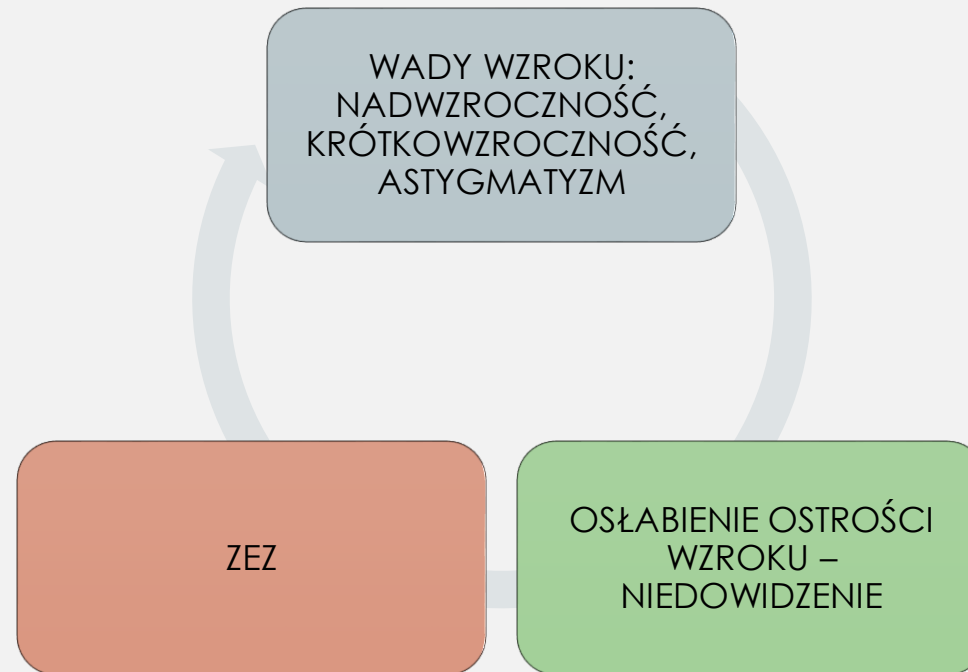
Niemowlę zaczyna też nawiązywać kontakt wzrokowy z bliskimi, któremu towarzyszy uśmiech lub grymas na twarzy.

W trzecim miesiącu gdy fiksacja jest już częściej obuoczna rozwija się koordynacja obojga oczu.

Większość niemowląt w tym okresie posiada już zdolność akomodacji.

Około piątego miesiąca życia gdy fiksacja jest obuoczna rozwija się widzenie obuoczne i przestrzenne.

ZABURZENIA WIDZENIA WYSTĘPUJĄCE U DZIECI ORAZ ICH WPŁYW NA ROZWÓJ I NAUKĘ.

Wymienione nieprawidłowości widzenia powodują: trudności w nauce czytania i pisania, osłabiają koordynację, koncentrację, orientację w przestrzeni, a także kontakty społeczne.

5 RODZAJÓW RUCHÓW OCZU

1. Skokowy - umożliwia nastawianie oczu na fiksovany przedmiot i występuje przy zmianie kierunku spojrzenia.
2. Fiksacyjny - utrzymuje przedmiot na plamce i pozwala na dobre rozpoznanie przedmiotu.
3. Konwergencyjny niezbędny w procesie patrzenia z bliskich odległości.
4. Podążania (śledzenia) - pozwala na regularne podążanie za obserwowanym przedmiotem.
5. Kompensacyjny - pozwala utrzymać pojedynczy obraz na danym przedmiocie podczas ruchów głowy.

Nieprawidłowości w ruchach oczu w następujący sposób wpływają na naukę czytania:

- osłabiają poziom koncentracji wzrokowej,
- pogarszają stabilizację pola widzenia,
- spowalniają tempo czytania i osłabiają rozumienie treści,
- obniżają poziom analizy i syntezy wzrokowej,
- zaburzają koordynację wzrokowo – ruchową,
- powodują nadpobudliwość i nadruchliwość.

Niezwykle ważne jest aby w ocenie funkcji wzrokowych uwzględnić takie parametry jak: ruchy oczu, konwergencja, akomodacja i widzenie obuoczne (przestrzenne).

WIDZENIE PRZESTRZENNE:

zaburzona orientacja przestrzenna,
trudność z określaniem kierunków, nauką geometrii, rysowaniem, wycinaniem,
kłopoty z zapianiem guzików lub wiązaniem sznurowadeł

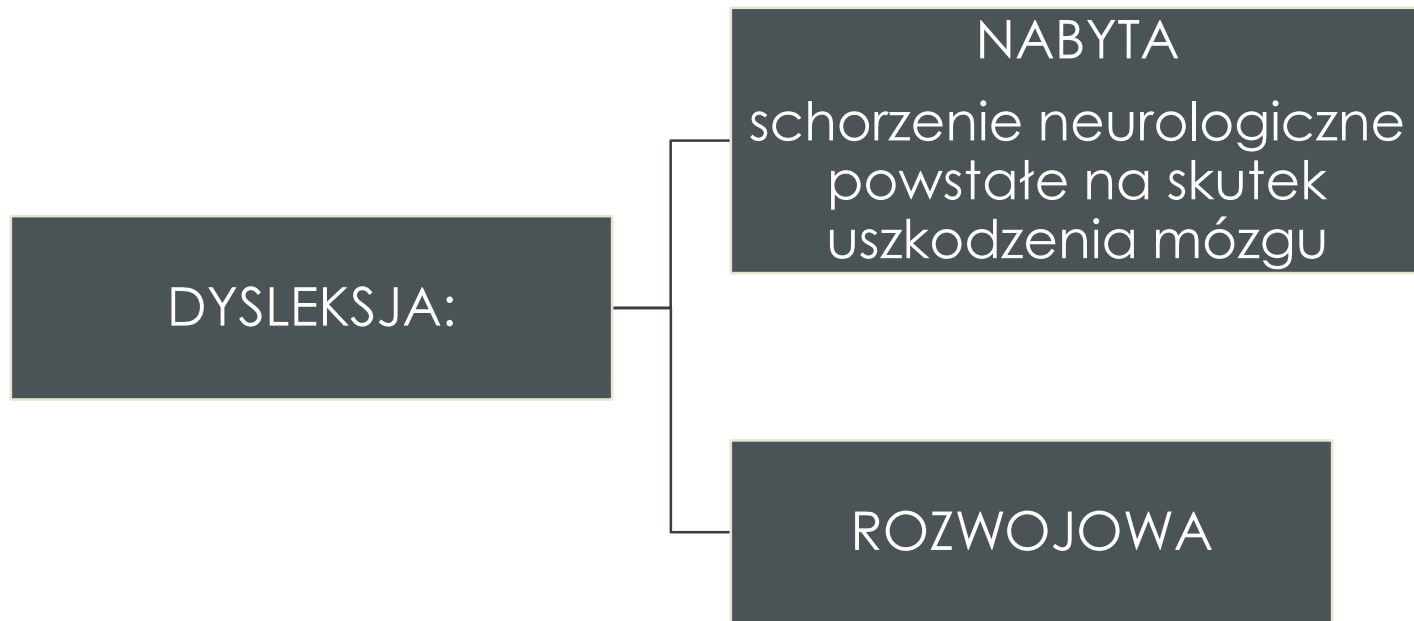
NIEDOMOGA KONWERGENCJI:

podwójne widzenie,
ból głowy,
dekoncentracje,
rozmaazywanie obrazu podczas pracy z bliska,
męczliwość oczu czy łzawienie,
niechęć do wykonywania pracy z bliska,
trudność ze skupieniem wzroku na zeszycie lub książce podczas lekcji w szkole

AKOMODACJA:

wolne tempo przepisywania z tablicy,
liczne błędy podczas przepisywania,
ból głowy,
częste mruganie,
pocieranie, pieczenie oczu,
niechęć do czytania i pisania,
słabą koncentrację,
osłabienie ostrości wzroku do dali po dłuższej pracy z bliska

POJĘCIE
DYSLEKSJI, JEJ
RODZAJE I
PRZYCZYNY.

WYRÓŻNIAMY KILKA TYPÓW DYSLEKSJI

wzrokową – charakteryzującą się zaburzeniami percepcji wzrokowej, koordynacji wzrokowo – ruchowej i ruchowo – przestrzennej, a także słabą pamięcią wzrokową, trudnością w przepisywaniu, zapamiętywaniu kształtów oraz orientacją w przestrzeni;

słuchowo – językową – gdzie zaburzona jest percepcja słuchowa, funkcje językowe, analiza i synteza sylab oraz głosek, a także trudność w zapamiętywaniu numerów, kolejności dni tygodnia, miesiąca czy tabliczki mnożenia;

integracyjną – ujawnia się gdy zaburzona jest sfera percepcyjna – motoryczna, czyli koordynacja poszczególnych funkcji poznawczych

mieszaną – w której pojawiają się zaburzenia wszystkich wyżej wymienionych funkcji.

WNIOSKI

Reasumując powyższe rozważania można stwierdzić, że zaburzenia występujące w układzie wzrokowym w znacznym stopniu wpływają na postępy w nauce.

Uczniowie z zaleceniem przeprowadzenia diagnozy pod kątem dysleksji powinni zostać poddani szczegółowym badaniom narządu wzroku.

Dopiero po wykluczeniu zaburzeń ze strony układu wzrokowego lub po skorygowaniu wykrytej wady powinni zostać poddani diagnostyce przyczyn trudności w nauce czytania i pisanania.